

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 13 maart 2015
(OR. en)

6552/15

CO EUR-PREP 11
POLGEN 28
ENV 81
ENER 44
MI 111
RECH 34
COMPET 62
IND 25
ECOFIN 134
SOC 103
EDUC 41
TELECOM 53
JAI 110
EMPL 51
SAN 73

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de Raad
Betreft:	Europees semester 2015 - Syntheseverslag over de bijdragen van de Raad

Voor de delegaties gaat hierbij het syntheseverslag van het voorzitterschap over de besprekingen en de belangrijkste politieke boodschappen van de verschillende Raadsformaties met betrekking tot het Europees semester 2015.

SYNTHESEVERSLAG VAN HET VOORZITTERSCHAP

Inleiding

Dit verslag biedt een synthese van het resultaat van de besprekingen in de Raad over het Commissiepakket inzake de jaarlijkse groeianalyse 2015, alsmede van zijn conclusies in dat verband. Het bouwt tevens voort op het pakket met landenverslagen dat de Commissie op 26 februari 2015 heeft gepresenteerd met betrekking tot de uitvoering van de landenspecifieke aanbevelingen op nationaal niveau.

In de eerste jaarlijkse groeianalyse die de Commissie-Juncker op 28 november 2014 heeft gepresenteerd, wordt een nieuwe agenda voor banen en groei geformuleerd op basis van drie elkaar ondersteunende pijlers: investeringen, structurele hervormingen en budgettaire verantwoordelijkheid. De Raad is ingenomen met de jaarlijkse groeianalyse 2015 van de Commissie en is het in grote lijnen eens met de analyse door de Commissie van de economische situatie en de beleidsuitdagingen in de EU.

De jaarlijkse groeianalyse houdt nauw verband met belangrijke beleidsinitiatieven zoals het investeringsplan voor Europa, de energie-unie en de toekomstige strategie voor de digitale eengemaakte markt en de strategie voor de interne markt van goederen en diensten. Ook de link met een toekomstgericht vervoersbeleid, via de ontwikkeling van duurzame infrastructuur en een goed functionerende interne markt, werd benadrukt. De discussies hadden derhalve betrekking op deze bredere politieke processen en boden de verschillende Raadsformaties de gelegenheid hun standpunten en ideeën te formuleren.

De Raad behandelt het investeringsplan voor Europa met grote voortvarendheid. Op 10 maart 2015 heeft de Raad (Ecofin) een algemene oriëntatie vastgesteld ten aanzien van het voorstel voor een Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI), dat ten doel heeft ten minste 315 miljard euro aan extra publieke en particuliere investeringen aan te trekken over een periode van drie jaar. Tijdens de debatten in de verschillende Raadsformaties is het potentieel van het EFSI benadrukt, en is tevens bevestigd dat parallel daarmee werk moet worden gemaakt van de andere onderdelen van het investeringsplan. Zo moeten met name het investeringsklimaat en het algemene bedrijfsklimaat verder worden verbeterd door de regelgevingslast te verlagen en tegelijkertijd voldoende rechtszekerheid te verschaffen. Er moet worden gezorgd voor synergieën tussen het EFSI, andere EU-programma's zoals Horizon 2020 en de CEF, structuurfondsen en nationale financiering. Er zijn bijzondere inspanningen nodig om de toegang van het mkb tot financiering, onder meer tot durfkapitaal, te vergemakkelijken, en Europese start-ups te helpen in de kritieke groeifase.

Met structurele hervormingen zijn er weliswaar vorderingen gemaakt, maar het tempo daarvan moet worden opgevoerd. Volgens de Commissie is in het algemeen bijna de helft van de in juli 2014 door de Raad aangenomen landenspecifieke aanbevelingen slechts in beperkte mate of niet uitgevoerd. De situatie is iets beter in de eurozone, waar 60% van de aanbevelingen ten minste gedeeltelijk is uitgevoerd. Niettemin is het duidelijk dat er op verschillende fronten meer inspanningen moeten worden geleverd, met name in landen die minder onder druk van de markten staan. Hervormingen van de product- en dienstenmarkten en de modernisering van het overheidsapparaat zijn in dat verband belangrijke punten van zorg. De aanhoudend hoge werkloosheidspercentages, met name voor langdurig werklozen en jongeren, wijzen er andermaal op dat er meer inspanningen op de arbeidsmarkten nodig zijn. Daarbij gaat het meer bepaald om loonvorming, het afstemmen van het onderwijs op de arbeidsmarktbehoeften, de capaciteit van de openbare arbeidsbureaus en arbeidsmarktsegmentatie.

De verdere modernisering van de pensioenstelsels en een efficiëntere gezondheidszorg en langdurige zorg zijn van essentieel belang, ook in het kader van de begrotingsconsolidatie.

Tot slot dient Europa als geheel door te gaan op de weg van groeivriendelijke budgettaire verantwoordelijkheid. Elke lidstaat dient passende maatregelen te nemen die een afspiegeling vormen van de budgettaire ruimte waarover hij beschikt. Er moeten meer vorderingen worden gemaakt met de coördinatie van het begrotingsbeleid in de eurozone. In het algemeen dient meer aandacht te worden besteed aan de doeltreffendheid, de kwaliteit en de groeivriendelijkheid van de overheidsfinanciën. Aanbevelingen met betrekking tot het verminderen van de belastingwig en het veiligstellen van uitgaven op groeivriendelijke gebieden zoals onderzoek en investeringen moeten onverkort worden uitgevoerd.

Tijdens besprekingen in de Raad over de jaarlijkse groeianalyse is de nadruk gelegd op het potentieel van de digitale economie voor de EU-agenda inzake groei en banen. Om zijn status als hoofdrolspeler in de mondiale digitale economie te herwinnen heeft Europa een digitale transformatie nodig. De digitalisering moet alle beleidsterreinen, van industrie tot milieu, bestrijken. De uitrol van hogesnelheidsbreedbandnetwerken, het dichten van de digitalevaardigheidskloof, het opbouwen van consumentenvertrouwen en het verbeteren van de cyberbeveiliging behoren tot de basisvoorwaarden voor een digitale economie en vergen een vastberaden optreden op uniaal en nationaal niveau. Er moet dringend werk worden gemaakt van een digitale eengemaakte markt die de belemmeringen voor grensoverschrijdende e-handel slecht zodat deze verder wordt gestimuleerd. Onderzoek en investeringen op digitaal gebied, cloudcomputing en het benutten van big data moeten verder worden ondersteund. Europa moet zijn digitale start-ups ondersteunen, maar ook bijstand verlenen bij de digitalisering van Europese ondernemingen in het algemeen. De Raad ziet uit naar de presentatie van een alomvattende en ambitieuze strategie voor de digitale eengemaakte markt door de Commissie.

Met het Europees semester 2015 zal voor het eerst uitvoering worden gegeven aan het gestroomlijnd model dat in de jaarlijkse groeianalyse voor 2015 is voorgesteld. Tijdens de besprekingen in de Raad is deze stroomlijning toegejuicht. Een veel vroeger dan in het verleden (op 26 februari) aangeboden landenanalyse per lidstaat moet het ownership vergroten en de wederzijdse beoordeling vergemakkelijken. Het moet de bespreking van landenspecifieke aanbevelingen in de Raad vlotter laten verlopen en een grotere betrokkenheid van belanghebbenden op nationaal niveau mogelijk maken.

Op Europees niveau is het voorzitterschap een gedachtewisseling met het Europees Parlement aangegaan over het Europees semester. Het Parlement neemt op 11 maart 2015 drie resoluties ter zake aan, namelijk over het Europees semester voor coördinatie van het economisch beleid: de jaarlijkse groeianalyse 2015, over het Europees semester voor coördinatie van het economisch beleid: sociale en werkgelegenheidsaspecten in de jaarlijkse groeianalyse 2015, en over governance van de eengemaakte markt binnen het Europees semester 2015. De interparlementaire dialoog over het Europees semester die het Europees Parlement op 3 en 4 februari 2015 heeft georganiseerd, heeft eveneens tot het debat bijgedragen (zie doc. 6195/15).

Economische en financiële zaken

De Raad Economische en Financiële zaken (Ecofin) heeft zich tijdens de zitting van 9 december 2014 beraden op de jaarlijkse groeianalyse. Voorgenomen aanpassingen aan het Europees semester werden tijdens die zitting eveneens besproken in het kader van de gedachtewisseling over de Europa 2020-strategie en de uitvoering daarvan via het Europees semester, die was gebaseerd op een gezamenlijk advies van het EFC en het EPC (doc. 16228/14). De Raad (Ecofin) heeft vervolgens, tijdens zijn zitting van 17 februari 2015, conclusies van de Raad aangenomen over de jaarlijkse groeianalyse en het waarschuwingsmechanismeverslag (doc. 5957/1/15 REV1). De Commissie heeft de geïntegreerde analyses per land gepresenteerd tijdens de zitting van de Raad (Ecofin) van 10 maart 2015.

De Raad (Ecofin) ging akkoord met de brede beleidsprioriteiten die de Commissie in de jaarlijkse groeianalyse voor de nationale en Europese inspanningen in 2015 naar voren schuift: een krachtige impuls geven aan investeringen, opnieuw inzetten op het doorvoeren van structurele hervormingen en een verantwoord begrotingsbeleid voeren.

De Raad (Ecofin) was tevens ingenomen met de voorstellen van de Commissie voor het stroomlijnen en versterken het Europees semester.

Op het gebied van investerings wordt in de conclusies onderkend dat deze dringend moeten worden gestimuleerd om het economische herstel en het groeipotentieel van de EU te versterken, en wordt het investeringsplan voor Europa dat naast de jaarlijkse groeianalyse werd gepresenteerd, verwelkomd. De Raad (Ecofin) benadrukt dat initiatieven die in het kader van het investeringsplan worden genomen, moeten worden aangevuld met maatregelen die het bedrijfsklimaat verbeteren en investeringen aantrekkelijker maken.

Op 10 maart 2015 heeft de Raad (Ecofin) een algemene oriëntatie vastgesteld ten aanzien van het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Europees Fonds voor strategische investeringen en tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1291/2013 en (EU) nr. 1316/2013 (doc. 6831/15), dat ten doel heeft ten minste 315 miljard euro aan extra publieke en particuliere investeringen aan te trekken over een periode van drie jaar. Uit het snelle akkoord dat over deze algemene oriëntatie is bereikt, blijkt de sterke politieke steun van de lidstaten voor dit initiatief, en een duidelijk begrip van de noodzaak snel nieuwe investeringen voor Europa aan te trekken. Teneinde ten volle te profiteren van de voordelen van het EFSI, wordt in de algemene oriëntatie aangedrongen op een transparant politiek neutrale bestuursstructuur en duidelijke criteria voor de selectie van de projecten. Deze hebben betrekking op de samenhang met andere beleidsgebieden van de Unie, levensvatbaarheid, additionaliteit en deelname van particuliere investeerders. De algemene oriëntatie van de Raad voorziet ook in een belangrijke rol voor de nationale stimuleringsbanken en investeringsplatforms die als katalysatoren voor investeringsprojecten fungeren. De EIB zal er in belangrijke mate toe bijdragen dat de nieuwe advieshub doeltreffende technische bijstand verleent ter ondersteuning van de ontwikkeling van projecten in de gehele Unie.

Wat betreft de uitvoering van structurele hervormingen, wordt in de conclusies onderkend dat een ambitieuze uitvoering van structurele hervormingen in producten-, diensten- en arbeidsmarkten onontbeerlijk is voor het verhogen van de productiviteit, het herstellen van het concurrentievermogen en het verbeteren van de bedrijfsomgeving, waarbij ook particuliere productieve investeringen, werkgelegenheid en groeipotentieel worden gestimuleerd. Tevens wordt erkend dat de Europese eengemaakte markt nog steeds de krachtigste motor voor groei op EU-niveau is, en dat de voltooiing van de eengemaakte markt, zowel voor goederen als voor diensten, een prioriteit is. De Raad (Ecofin) nam nota van de inspanningen die de lidstaten leveren bij de uitvoering van structurele hervormingen, maar benadrukte tegelijkertijd dat er aanvullende hervormingsinspanningen in alle lidstaten nodig zijn waarmee iets kan worden gedaan aan de nog bestaande starheid en zwakke plekken.

Op het gebied van budgettaire verantwoordelijkheid verwelkomde de Raad de aanzienlijke vooruitgang die is geboekt met de begrotingsconsolidatie, en erkende hij dat tegelijkertijd de overheidsschuld in de meeste lidstaten nog altijd hoog is en dat er nog steeds sprake is van een noodzaak om de schuld op een neerwaarts pad te brengen. In de conclusies wordt benadrukt dat het voor alle lidstaten van essentieel belang is op koers te blijven met de overeengekomen groeivriendelijke en gedifferentieerde strategie van begrotingsconsolidatie, teneinde te zorgen voor houdbaarheid van de overheidsfinanciën. Er wordt op gewezen dat alle lidstaten hun begrotingsbeleid moeten uitvoeren in overeenstemming met de verplichtingen die voor hen voortvloeien uit het stabiliteits- en groeipact, zodat de automatische stabilisatoren kunnen werken in lijn met het overeengekomen traject van structurele aanpassing, en tegelijk de houdbaarheid van de overheidsfinanciën op lange termijn wordt gewaarborgd.

Tot slot verwelkomde de Raad de voorstellen van de Commissie met betrekking tot wijzigingen die ten doel hebben het Europees semester te stroomlijnen en te versterken. In de conclusies wordt erkend dat de publicatie, in een vroeger stadium van het proces, van één alomvattende economische evaluatie per lidstaat ruimte biedt voor meer transparantie en feedback omtrent de analyse van de Commissie en meer tijd geeft om de EU-richtsnoeren, die moeten leiden tot een verdere versterking van het ownership en het multilaterale toezicht, te onderzoeken en te bespreken. Ook wordt erop gewezen hoe belangrijk het is dat de resultaten en de toepassing van het beleid, met inbegrip van de uitvoering van de landenspecifieke aanbevelingen, het hele jaar door worden gemonitord.

Werkgelegenheid en sociale zaken en volksgezondheid

In het kader van het Europees Semester 2015 heeft de Raad (Epsco) op 11 december 2014 en op 9 maart 2015 uitgebreide oriënterende debatten gevoerd over prioriteiten voor actie met betrekking tot werkgelegenheids- en sociaal beleid. In het kader hiervan heeft de Raad (Epsco) het gezamenlijk verslag 2015 over de werkgelegenheid (doc. 7006/15) en Raadsconclusies op basis van de jaarlijkse groeianalyse (doc. 7007/15) aangenomen, waarin politieke sturing op de gebieden werkgelegenheids- en sociaal beleid in 2015 wordt gegeven. De Raad bekrachtigde tevens de kernpunten in het verslag van het Comité voor sociale bescherming over de sociale situatie in de EU (doc. 6194/15).

Ondanks de voorzichtige positieve ontwikkelingen in de economische parameters in de meeste lidstaten, blijft de hoge werkloosheid een belangrijke uitdaging voor de EU. Een geïntegreerde aanpak waarin rekening wordt gehouden en die coherent is met werkgelegenheid en sociale aangelegenheden is een voorwaarde voor het succesvol aanpakken van werkloosheid.

De ministers waren in het algemeen ingenomen met de op drie pijlers gebaseerde benadering van de jaarlijkse groeianalyse (JGA) voor de aanpak van de huidige problemen. Sommige delegaties wezen erop dat meer nadruk moet worden gelegd op de sociale aspecten van deze aanpak.

Om de dringende uitdagingen aan te pakken, moeten de arbeidsmarkten meer inclusief worden en goed functioneren. Bijzondere nadruk werd gelegd op de integratie van kwetsbare groepen, waarvoor gerichte ondersteuning nodig is. De rol van vrouwen op de arbeidsmarkt en in de maatschappij als geheel moet meer aandacht krijgen. Om gendergelijkheid te verwezenlijken, moet de loonkloof worden gedicht en moeten de behoeften van vrouwen beter in aanmerking worden genomen.

Langetermijnwerkloosheid is uitgegroeid tot een cruciaal probleem dat dringend aandacht en specifieke maatregelen vereist. De jeugdwerkloosheid blijft hoog op de politieke agenda staan. De invoering van de jongerengarantieprogramma's zal spoedig worden versterkt door het nieuwe voorstel over het verhogen van de voorfinanciering van het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief. De verlenging van het arbeidsleven brengt extra uitdagingen met zich mee voor oudere werknemers, voor wie bijzondere regelingen dienen te worden opgezet in aanvulling op de bevordering van programma's voor een leven lang leren.

In de context van het Europees semester zijn wederzijds leren en wederzijds toezicht zeer waardevolle instrumenten gebleken en moeten zij verder worden gebruikt. Zij stellen de lidstaten onder meer in staat om van elkaar te leren en dragen aldus bij tot de verbetering van beleid.

De digitale economie en nieuwe technologieën bieden nieuwe kansen die moeten worden aangegrepen. Investeren in mensen en vaardigheden moet erop gericht zijn werknemers voor te bereiden op een meer dynamische economische omgeving. Vaardigheden moeten voortdurend worden aangepast aan de veranderende economische en arbeidsvoorwaarden. Onzekere arbeidsvormen moeten wijken voor hoogwaardige banen. De doeltreffendheid en de doelmatigheid van de stelsels voor sociale bescherming moeten worden verbeterd.

De ministers waren ingenomen met de wijzigingen van het Europees semester, met name de timing van de landenverslagen, waardoor nu een betere dialoog, discussies en overleg met de nationale belanghebbenden mogelijk zijn. De rol van het Comité voor de werkgelegenheid en het Comité voor sociale bescherming in het kader van het Europees semester en hun bijdrage werden benadrukt. De rol en het belang van de sociale partners werden ook benadrukt, met name het wederzijds leren. Meer in het algemeen zijn hun bijdragen van cruciaal belang voor de factoren die belangrijk zijn voor het verwezenlijken van meer inclusieve en goed functionerende arbeidsmarkten en sociale beleidsdoelstellingen. Tevens werd gewezen op de werkgelegenheids- en sociale voordelen die het nieuwe investeringsplan zou kunnen opleveren.

Concurrentievermogen

De Raad Concurrentievermogen heeft in het kader van het Europees semester, op basis van de jaarlijkse groeianalyse voor 2015, oriënterende debatten gehouden, op 2 maart over de interne markt en het concurrentievermogen van de industrie en op 3 maart 2015 over onderzoek. Tijdens de debatten hebben de ministers zich tevens beraden op het investeringsplan voor Europa, en met name op de vraag hoe het investeringsklimaat in Europa kan worden verbeterd.

Interne markt

De ministers erkenden dat de eengemaakte markt dringend moet worden versterkt, verdiept en uiteindelijk moet worden voltooid. Zij benadrukten dat verder werk moet worden gemaakt van horizontale beleidsmaatregelen, en zij pleitten voor een pragmatische sectorgerichte aanpak die de integratie van de eengemaakte markt sneller kan doen vorderen. De ministers merkten de digitale economie, energie, vervoer, telecommunicatie en diensten (waaronder kleinhandel, zakelijke diensten en de bouw) aan als sectoren met het grootste groeipotentieel. Nationale hervormingen blijven hoog op de nationale beleidsagenda's staan, en de ministers wezen ook op voorbeelden of hervormingen die zijn ondernomen met als doel bestaande belemmeringen te slechten en het ondernemings- en investeringsklimaat te verbeteren. In dit verband onderstreepten de ministers hoe belangrijk het is dat de toegang van ondernemingen, meer bepaald mkb-ondernemingen, tot openbare aanbestedingen wordt verbeterd en het vrije verkeer van personen wordt vergemakkelijkt door snel uitvoering te geven aan de richtlijn inzake de erkenning van beroepskwalificaties.

De ministers wezen op het belang van een doeltreffende governance van de eengemaakte markt, alsmede op het belang van een optimale uitvoering en handhaving van bestaande regels. Zij benadrukten dat de wetgeving moet worden verbeterd en vereenvoudigd ten voordele van de ondernemingen en de consumenten, door stelselmatig rekening te houden met de beginselen van betere regelgeving, en met name het Refit. Ook wezen de ministers erop dat transparantie, subsidiariteit en evenredigheid ten volle in acht moeten worden genomen, dat de administratieve lasten omlaag moeten en dat alle initiatieven moeten worden voorbereid aan de hand van goed gefundeerde effectbeoordelingen.

Er bestond een algemene consensus dat het in kaart brengen van belemmeringen en knelpunten voor grensoverschrijdende handel van belang is, mede met het oog op het verbeteren van de internationale concurrentiekracht van de EU. Een groot aantal ministers benadrukte hoe belangrijk het is dat het potentieel van de dienstensector ten volle wordt benut door onverkort uitvoering te geven aan de dienstenrichtlijn, de kennisgevingsregels opnieuw te bezien en de instrumenten van de eengemaakte markt beter te benutten, onder meer door voorrang te geven aan een evenwichtige combinatie van wederzijdse erkenning en harmonisatie. Alle ministers verklaarden dat zij uitkeken naar het "pakket digitale eengemaakte markt" dat voor mei 2015 is gepland, alsmede naar de "internemarktstrategie voor goederen en diensten" die in het najaar van 2015 wordt verwacht, en zij riepen de Commissie op om voor deze initiatieven ambitie aan de dag te leggen.

Industrie

Aspecten in verband met het industriebeleid werden besproken in het kader van de aanstaande strategie voor de digitale eengemaakte markt. Voor de lidstaten staat voorop dat elementen van het industriebeleid ten volle worden geïntegreerd in de strategie. Een concurrerende EU impliceert een digitale EU en moet worden gebaseerd op innovatieve ondernemingen, zowel kleine als grote, die digitale mogelijkheden kunnen benutten om banen en groei te creëren. Micro-ondernemingen, en dan vooral innovatieve start-ups, mogen niet worden vergeten.

De ministers formuleerden acties en maatregelen die het grootste potentieel hebben om dit doel te verwezenlijken. Verscheidene ministers benadrukten dat de toegang tot financiering, ook tot durfkapitaal, in de hele EU moet worden vergemakkelijkt, met name ten voordele van het mkb, en dat de afwijzende houding tegenover risico's in dit verband moet worden omgebogen. Durfkapitaal moet er niet alleen voor gevestigde ondernemingen zijn, maar ook als "seed"- en "pre-seed"-financiering voor het mkb, en om in de behoeften van opschaling te voorzien. Ook het doen afnemen van de regeldruk, zowel binnen als tussen lidstaten, werd essentieel geacht. Daardoor zou een echte eengemaakte markt voor digitale ondernemingen tot stand worden gebracht, die met name kleine start-ups in staat zou stellen sneller te groeien en de EU de concurrentie met de rest van de wereld zou helpen aangaan. In dit verband werd erop gewezen dat het beginsel van een "éénloketsysteem voor mkb-ondernemingen" in de hele EU moet worden toegepast.

Vele ministers benadrukten dat een EU-brede interoperabiliteit tussen systemen en producten tot stand moet worden gebracht door middel van pan-Europese normen, als onderdeel van het slechten van alle hindernissen voor grensoverschrijdende e-handel. Interoperabele raamwerken kunnen ook voordelen opleveren, zoals blijkt uit de eenvormige e-handtekening, e-etikettering, enz. Andere belemmeringen, zowel voor de producent als de consument, zijn onder meer de gegevensbescherming, waar nationale regels en voorschriften aansluiting moeten vinden bij de mondiale digitale handel, en tegelijkertijd een coherent en stabiel kader voor gegevensstromen moeten bieden en een passende uitvoering van de EU-voorschriften voor gegevensbescherming moeten waarborgen.

Sommige ministers onderstreepten de noodzaak van investeringen (onder meer uit bestaande Europese fondsen) om ondernemingen te helpen bij de digitalisering. Verscheidene lidstaten zagen in dit verband een rol weggelegd voor het investeringsplan voor Europa.

In het algemeen wezen de ministers op de basisvoorwaarden die moeten worden vervuld opdat de Europese industrie het potentieel van de digitalisering en van de digitale economie ten volle kan benutten ten voordele van het industrieel concurrentievermogen. Daarbij gaat het om de uitrol van hogesnelheidsbreedband in heel Europa, het dichten van de digitalevaardigheidskloof op alle onderwijsniveaus en hiërarchische niveaus (burgers, werknemers en leidinggevendenden) en het creëren van vertrouwen van consumenten en ondernemingen in cyberbeveiliging, met name met het oog op de eigendom, het gebruik en de beschikbaarheid van industriële gegevens.

De ministers waren het in het algemeen eens met de bevinding in de jaarlijkse groeianalyse dat voorrang moet worden verleend aan financiering voor onderzoek en innovatie (O&I), dat investeringen slim en efficiënt moeten zijn om met particuliere investeringen de nodige hefboomwerking te creëren, en dat de randvoorwaarden moeten verbeteren om investeringen om te vormen tot materiële activa. Voorts onderstreepten zij dat passende wetgeving, met inbegrip van groeivriendelijke staatsteunregels, moet worden opgesteld, dat de bureaucratie en de administratieve rompslomp moeten worden beperkt en dat moet worden gezorgd voor passend onderwijs en passende vaardigheden. Dit vergt een perspectief en een strategie op lange termijn voor investeringen, zowel in de lidstaten als op EU-niveau.

Verscheidene ministers wezen erop hoe belangrijk het is dat de efficiëntie van onderzoeksprogramma's verbeterd wordt door prioritering en slimme specialisatie op basis van evaluatie. Velen onder hen merkten het wegnemen van belemmeringen voor de mobiliteit van onderzoekers en het geven van fiscale stimulansen aan als noodzakelijke structurele hervormingen.

Wat betreft het tot stand brengen van een gunstig klimaat voor zowel publieke als particuliere investeringen, moet worden gezorgd voor strategische publieke investeringen in O&I als hefboom voor particuliere investeringen. Verscheidene ministers herinnerden er tevens aan dat bij het in overweging nemen van investeringen de nadruk moet liggen op excellentie en kwaliteit van het onderzoek. Het zorgen voor synergieën tussen Horizon 2020 en het aanstaande Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI), de structuurfondsen en nationale financiering werd essentieel geacht. Voorts benadrukte de meerderheid van de ministers dat particuliere ondernemingen, met name mkb-ondernemingen en "mid-caps", beter moeten worden geïntegreerd in O&I-processen op alle niveaus, teneinde investeringen en kennisoverdracht te waarborgen. De nadruk moet worden gelegd op daarmee verband houdende voordelen zoals fiscale stimulansen, digitale kansen, het potentieel van big data en hergebruik van data, open innovatie en wetenschap, alsmede op marktgerichte activiteiten.

Met betrekking tot het investeringsplan voor Europa hadden verscheidene ministers opmerkingen bij de overdracht van middelen van Horizon 2020 naar het EFSI, en benadrukten zij dat in het kader van de selectiecriteria van het EFSI voorrang moet worden gegeven aan projecten met de meest innovatieve en concurrerende aspecten, tevens rekening houdend met de sociaal-economische gevolgen van de projecten op de lange termijn, alsmede dat de deskundigen een brede kennis inzake deze onderwerpen moeten bezitten en dat er feedback over de geselecteerde projecten moet zijn. Verscheidene ministers wezen erop dat ervoor moet worden gezorgd dat O&I-belanghebbenden, met inbegrip van kleine en middelgrote ondernemingen, toegang krijgen tot het EFSI.

Vervoer

De Raad Vervoer heeft op 13 maart 2015 een oriënterend debat gehouden over de rol die vervoer kan spelen en de bijdrage die de sector kan leveren om tegen de achtergrond van de steeds fellere concurrentie op wereldniveau het volledige groeipotentieel van de EU te ontsluiten.

De ministers waren zich ervan bewust dat een toekomstgerichte en voorspelbare ontwikkeling van infrastructuur essentieel is voor een groter Europees concurrentievermogen en een goed functionerende interne vervoersruimte. Met de uitvoering van het trans-Europees vervoersnetwerk (TEN-V) wordt beoogd de Europese territoriale en sociale samenhang en de interne markt te versterken. Wat de regelgeving en de uitvoering ervan betreft, onderstreepten de ministers dat de beginselen van slimme regelgeving en een gelijk speelveld moeten worden toegepast. Zij benadrukten dat een doeltreffend, goed functionerend en duurzaam TEN-V-netwerk een belangrijke rol speelt voor het concurrentievermogen van de EU in een gemondialiseerde wereld.

De ministers onderstreepten dat ten volle gebruik moet worden gemaakt van de mogelijkheden die innovatie op het gebied van vervoer biedt. Innovatie ontsluit vele kansen voor de Europese economie, niet alleen op het gebied van infrastructuur, maar ook op het gebied van de productie van elektrische en zelfrijdende voertuigen en logistieke diensten. Ook moeten de synergieën met de energiesector, met name op het gebied van alternatieve brandstoffen, de telecomunicatiesector en de sector van de digitale economie, met name voor diensten op het gebied van intelligente vervoerssystemen, ten volle worden benut.

Voorts werd onderkend dat de uitvoering van de belangrijkste ontbrekende grensoverschrijdende projecten, met name op het gebied van het spoor en de binnenvaart, een belangrijke uitdaging is voor de ontwikkeling van het trans-Europees vervoersnetwerk. Deze projecten zijn vaak duur, en de sociaal-economische voordelen ervan zijn pas na lange tijd zichtbaar, waardoor duidelijke stimulansen voor particuliere partners ontbreken. Bovendien zijn de belangrijkste begunstigden niet de regio's waar deze projecten worden uitgevoerd, maar de lidstaten en de EU als geheel.

De ministers onderkennen dat, als Europa haar doelen wil verwezenlijken, er zwaar in de vervoerssector moet worden geïnvesteerd. De EU-begroting 2014-2020 voorziet in steun in de vorm van subsidies via de Europese structuur- en investeringsfondsen en via de financieringsfaciliteit voor Europese verbindingen (CEF), ter aanvulling van de steun van de lidstaten voor het TEN-V. Deze overheidsmiddelen vertegenwoordigen evenwel slechts een fractie van de behoeften.

Het voorgestelde Europees Fonds voor strategische investeringen kan nieuwe mogelijkheden bieden voor de financiering van de strategische ambities op het gebied van vervoer, en zou extra middelen kunnen aantrekken voor projecten met een echte toegevoegde waarde voor de EU en een hoger risicoprofiel dan die welke gewoonlijk worden gefinancierd door overheids- en particuliere banken of particuliere partners. Toch moet er ook nog naar andere nieuwe financieringsmechanismen worden gezocht, ook in het kader van publiek-private partnerschappen.

Met betrekking tot het EFSI benadrukten verscheidene ministers dat een open en onafhankelijke selectie van projecten en robuuste criteria van essentieel belang zijn voor het vertrouwen van de lidstaten en een geslaagde uitvoering van het investeringsplan ten behoeve van vervoersprojecten.

Telecommunicatie

De Raad TTE (Telecommunicatie) heeft in de zitting van 27 november 2014 de tussentijdse evaluatie van de Europa 2020-strategie besproken (doc. 16175/14), en daarbij rekening gehouden met de publicatie van de jaarlijkse groeianalyse 2015. In de context van het Europees semester 2015 verzocht het voorzitterschap de lidstaten om verdere antwoorden schriftelijk te verstrekken (doc. 6407/15).

De lidstaten verwelkomden de jaarlijkse groeianalyse, en steunden in het algemeen de voortzetting van de Europa 2020-strategie met de digitale agenda voor Europa als een van de vlaggenschipinitiatieven daarvan. In het licht van de komende strategie voor de digitale eengemaakte markt van de Commissie vragen de lidstaten meer aandacht voor groei- en banengerelateerde maatregelen, vanuit het oogpunt van concurrentie.

De delegaties juichen het in het algemeen toe dat digitale beleidsonderdelen zichtbaarder worden op uniaal en nationaal niveau. Tegelijkertijd wordt verwacht dat de komende strategie holistischer en horizontaler van aard is en de digitale transformatie van Europa beoogt, waardoor de Unie weer op de kaart kan worden gezet als hoofdrolspeler in de digitale economie en belangrijke technologische sectoren.

De delegaties erkennen dat er met vele digitale beleidsonderdelen vorderingen zijn gemaakt, zoals recentelijk is gebleken uit het scorebord voor de digitale agenda, maar zij wezen op een aantal gebieden waar volgens hen meer kan worden gedaan, hetzij als onderdeel van de lopende activiteiten in het kader van de digitale agenda voor Europa, hetzij als prioritaire gebieden binnen de strategie voor de digitale eengemaakte markt:

- het faciliteren van wetgeving die de digitale transformatie van het Europese zakelijke landschap met betrekking tot de opbouw van een digitale en innovatieve economie bevordert. het beginsel "digital by default" moet als het horizontale beleidsbeginsel bij de uitvoering van effectbeoordelingen van nieuwe regelgeving worden erkend en ten uitvoer gelegd.
- zorgen voor toegang en connectiviteit, en stimuleren van de uitrol van hogesnelheidsbreedbandnetwerken, onder meer via het investeringsplan. In dit verband wezen de delegaties erop dat de in de digitale agenda voor Europa gestelde doelen ontoereikend zijn om de digitale eengemaakte markt te voltooien.
- verdere inspanningen leveren ter voltooiing van de digitale eengemaakte markt, namelijk door e-handel te faciliteren en te stimuleren door onnodige beperkingen en lasten op grensoverschrijdende onlinehandel en -diensten weg te nemen en een einde te maken aan discriminerende praktijken zoals geografische blokkades. Concrete maatregelen die op dat gebied moeten worden genomen, houden onder meer in dat de regelgevingskaders voor elektronische communicatie en de audiovisuele markt opnieuw worden bezien en dat het kader voor auteursrechten wordt geactualiseerd;
- vertrouwen, veiligheid, weerbaarheid en betrouwbaarheid opbouwen op het gebied van digitale diensten, en meer bepaald op het internet als hoeksteen voor een ruimer gebruik van digitale diensten door consumenten, ondernemingen en overheidsdiensten. Er moeten vorderingen worden gemaakt met gegevensbescherming, privacy en informatiebeveiliging;
- meer ondersteunende maatregelen nemen voor het bevorderen van O&I, cloudcomputing en big data. De investeringen in ICT-onderzoek en digitale innovatie moeten worden opgetrokken door grotere bekendheid te geven aan de financieringsprogramma's en het nieuwe investeringsplan;
- Om investeerders aan te trekken in de digitale arena is er behoefte aan meer zekerheid op het gebied van de regelgeving, investeringen in infrastructuur, met name in breedbandnetwerken en digitale diensten en een doeltreffende en consequente handhaving op zowel Europees als nationaal niveau, alsook afschaffing van onnodige administratieve lasten;
- digitale vaardigheden ontwikkelen in het licht van de vaardigheidslacunes die zowel onder de gebruikers als onder de aanbieders bestaan, met als doel jonge mensen naar de ICT-sector aan te trekken;
- start-ups/mkb-ondernemingen ondersteunen, meer bepaald wat betreft het beperken van administratieve belemmeringen en het verschaffen van toegang tot durfkapitaal;

- fiscale kwesties oplossen die verband houden met de totstandbrenging van de digitale eengemaakte markt;
- de digitale kloof tussen en in de lidstaten beperken;
- een meer digitale aanpak van het openbaar bestuur bevorderen en de ontwikkeling van de e-overheid, e-aanbestedingen, elektronische toegang tot openbare diensten, met inbegrip van interoperabele grensoverschrijdende diensten stimuleren. Er moeten inspanningen worden geleverd om het beginsel toe te passen dat informatie slechts eenmaal bij de burgers wordt verzameld;
- publiek-private partnerschappen ontwikkelen om het tempo van de voortgang op te voeren en de toegang tot financiering te verbeteren.

Energie

Op 9 december 2014 heeft de Raad TTE (Energie) conclusies aangenomen over de voltooiing van de interne energiemarkt (doc. 16037/14), en op 5 maart 2015 heeft hij een oriënterend debat gehouden over energie-infrastructuur en de ontwikkelingen en prioriteiten ervan.

De delegaties herhaalden dat er dringend een volledig operationele en onderling verbonden Europese interne energiemarkt tot stand moet worden gebracht om de ononderbroken energie-toevoer in heel Europa veilig te stellen en de interconnectiviteit te verbeteren, opdat in de nabije toekomst geen van de lidstaten nog van het Europese gas- en elektriciteitsnet geïsoleerd is. Een onderling verbonden en gesynchroniseerd Europees energienet is cruciaal voor betaalbare, veilige en duurzame energie. Hierdoor zullen er ook meer mogelijkheden worden gecreëerd op het vlak van investeringen, groei en banen in de hele Europese Unie. Om adequate interconnecties te kunnen bouwen, moeten er dringend inspanningen worden geleverd op alle niveaus, zodat het gemeenschappelijke doel van een volledig operationele en onderling verbonden Europese interne energiemarkt kan worden verwezenlijkt.

Ter ondersteuning van deze doelstelling onderstreepten de delegaties dat er dringend projecten van gemeenschappelijk belang (PGB's) moeten worden opgezet om de interne energiemarkt verder te versterken. Zij waren ook van oordeel dat het tijdig goedkeuren en toepassen van de netcodes voor gas en elektriciteit de hoogste prioriteit in de hele Europese Unie moet krijgen. Voorts werd de nadruk gelegd op het verbeteren van de marktstructuur, meer bepaald in de elektriciteitssector.

Regionale marktintegratie werd aangemerkt als een belangrijk hulpmiddel voor de uiteindelijke consolidatie van een eengemaakte energiemarkt in de hele Europese Unie. De regionale samenwerking moet derhalve verder worden versterkt met het oog op de aanpak van ruimere beleidsprioriteiten en zal, via de gecoördineerde uitvoering van PGB's, een belangrijk instrument zijn voor het verwezenlijken van het 10%-streefcijfer voor interconnectie van elektriciteit tussen de lidstaten in 2020, zoals geformuleerd door de Europese Raad.

Gezien het aanzienlijke bedrag aan investeringen dat tot 2020 vereist is voor de bouw van de noodzakelijke infrastructuur om alle EU-lidstaten op afdoende wijze met elkaar te verbinden, is de permanente verbetering van het investeringsklimaat in de energiesector aangemerkt als een kritisch punt. De delegaties wezen op de noodzaak van meer kosteneffectieve investeringen in strategische en slimme infrastructuur. Zij herinnerden er tevens aan dat een effectieve en consistente uitvoering en toepassing van het derde energiepakket door alle lidstaten dringend noodzakelijk is voor de totstandbrenging van een gezond en marktgericht investeringsklimaat in de gehele Europese Unie op basis van een stabiel en voorspelbaar Europees juridisch kader.

Naast de in 2013 aangenomen TEN-E-verordening en de financieringsfaciliteit voor Europese verbindingen (CEF), die samen een stabiel Europees regelgevingsinstrument vormen in het kader waarvan PGB's worden vastgesteld en ervoor wordt gezorgd dat deze tijdig worden uitgevoerd, is tevens verwezen naar het door de Commissie voorgestelde investeringsplan voor Europa, en met name naar de oprichting van een Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI) waarmee EU-investeringsprojecten veel gemakkelijker in aanmerking komen voor langetermijnfinanciering. Dit instrument zal worden ingezet voor PGB's of andere interconnectieprojecten en op die manier de huidige steunstructuur voor PGB's en andere projecten versterken en aanvullen. Het EFSI biedt nieuwe mogelijkheden voor commerciële financiering. In dit verband benadrukten de delegaties hoe belangrijk het is dat alle bestaande en toegewezen EU-middelen ten volle worden benut en dat het regelgevingsklimaat voor investeringen verder wordt verbeterd.

Milieu

De Raad Milieu heeft van gedachten gewisseld over de "vergroening" van het Europees semester op basis van een achtergrondnota van het voorzitterschap met twee vragen (doc. 6143/15). De ministers bevestigden dat het milieubeleid, vergroening van de economie en het vergroenen van het Europees semester in bijzonder belangrijke mate kunnen bijdragen tot de brede beleidsdoelstellingen van het stimuleren van groei en het scheppen van banen.

De ministers verklaarden dat het tijd is om vooruitgang te boeken en de synergieën tussen het milieubeleid en het beleid op andere gebieden optimaal te benutten door middel van een combinatie van instrumenten en initiatieven, zoals de vergroening van de belastingstelsels, meer gerichte investeringen, bevordering van onderzoek en ontwikkeling, en rekening houdend met de speciale behoeften van het mkb.

De ministers namen er evenwel nota van dat er in de jaarlijkse groeianalyse 2015 weinig erkenning is van de rol die de milieumaatregelen, efficiënt gebruik van hulpbronnen en groene economie spelen in het bredere kader van de duurzame ontwikkeling, en bij de bevordering van groei, werkgelegenheid en investeringen.

De Raad verzocht de Commissie bij de opstelling van de tussentijdse evaluatie van de Europa 2020-strategie, die voor eind dit jaar wordt verwacht, rekening te houden met de richtsnoeren en duidelijke boodschappen in zijn conclusies van 28 oktober 2014, teneinde te zorgen voor een sterke milieudimensie en volledige synergie tussen milieubeleid en andere beleidsmaatregelen.

De Raad was ingenomen met de mogelijkheden die worden geboden door het aanstaande Commissievoorstel voor een digitale eengemaakte markt en de door het voorzitterschap opgestelde lijst van voorbeelden van mogelijke synergieën ten behoeve van groene groei en werkgelegenheid tussen de doelstellingen van de circulaire economie en de komende strategie voor de digitale eengemaakte markt. De ministers benadrukten met name het belang van een aantal gebieden, d.w.z.. slimme steden (met inbegrip van intelligent vervoer en verlichting), afvalbeheer, ruimtelijke ordening en toegang tot en verspreiding van milieu-informatie.

Tot slot maakten de ministers van deze gelegenheid gebruik om nogmaals uiting te geven aan hun teleurstelling over de intrekking van het afvalpakket door de Commissie en de Commissie te verzoeken onverwijld een nieuw, ambitieuzer voorstel over circulaire economie in te dienen, dat breder dient te zijn en verder moet gaan dan afval.